

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Litteræ Annvæ Provinciæ Aragoniæ Anni 1608.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70405)

LITTERÆ ANNVÆ
PROVINCIAE ARAGO-
NIAE ANNI
1608.

Vmeravit hæc Prouincia in domi-
cilijs 14. Socios 401. in Domo Pro-
fessa Valétina 40. in Collegio Va-
lentino 47. Cæsarangustano 40. in
Gandienfi 33. in Barcinonenfi 37.
in Balearico 38. in Domo Proba-
tionis Tarraconenfi 52. in Gerūdēfi Collegio 30.
in Bilbilitano 16. in Turiafonenfi 13. in Vrgelitano
11. in Illerdenfi 13. in Residentia Oſcana 6. in Per-
pinianenfi 11. in vnuerſum PP. 152. Scholaſticos
111. Coadiutores 138. quatuor morte amiſſi, pro
his dedit Diuina prouidentia duos & viginti.

VALENTINA PROFESSORVM
Domus.

ALuit hæc Domus 40. viginti Sacerdotes,
ac totidem rei domesticæ Adiutores. Sub-
lata ſeditio, quam certiffimæ cædes confe-
quutura videbantur. Milites 400. in oppido di-
uerſari conſtituerant; contra oppidani illis om-
nino ingreſſum prohibere; quia alieno malo didi-
cerant turbulentos, ac pernicioſos eſſe. Vtriſque
pre iracundia frementibus arma è manibus extor-
ta, limiti etiam animi, in concordiamque adducti.
Aureos octingentos amicorum liberalitas dona-
uit: Ex ijs ſexcenti ad ornatum templi, reliqui ad
augendam bibliothecã ſunt attributi. Leuatum et-
iam

iam æs alienum, quod coëmendis ædibus ad futuram ædificationem contractum fuerat.

COLLEGIVM VALENTINVM.

IN Valentino Collegio septem supra 40. fuere, tredecim Sacerdotes, è quibus quinque magistri, & duo Theologiæ scholasticæ, vnus positivæ, alius moralis, postremus Philosophiæ, scholastici 20. Tredecim Theologiæ, 7. Philosophiæ, Coadiutores reliqui. Vellicabat alibi Societatem in circulo qui minus debebat: Exprobrat Curio mēdaciū, palamq; ostendit, quā dedecet hominē religiosum calumnia: opus esse reuocet orationem. Ille subita reprehensione percussus, pedem referre, memor esse modestiæ, seque semel iterumque purgare, rem Curio ad nostros defert, illi subridetes, amamus, inquit, te patronum nostrum; sed vide, an melius per patientiam vincamus: lenitatem admirat⁹ Curio, Societatem amare tunc cœpit; cuius antea non erat amantissimus, nec tantum amare, sed ab ea petere exempla virtutum, quæ imitetur. Eodem ipso tempore 1300. aureos nobis legauit fœminalectissima, quo ducentorum redditus vnus è nostris morte amiseramus. Alia ad augendam sacram supellectilem addidit quinquaginta.

COLLEGIVM CÆSARAVGV-
stanum.

Cæsarangusta 40. numeravit, Sacerdotes 20. è quibus duo conscientiæ causas pertractarunt,

D 3 quin-

quinque Fatres auditores, ceteros Coadiutores temporales. Tres in hoc Collegio mortalitatem exuerunt. Antonius Rada Coadiutor temporalis, qui cum sedulam nostris ægrotis diu nauasset operam; in eoque munere præclara dedisset documenta charitatis : fastigium imposuit per patientiam magni diuturnique morbi, quo ad vitæ finem afflictus est. Hunc sequuti sunt duo scholares Adolescentes, Emilianus Vbau, & Gaspar Sancius, qui & ipsi alacres, sui que victores ad cœlestem patriam euolarunt. Et quidem Emiliani vita in Societate breuis, trium nempe annorum; sed quæ conferri cum diuturna, atque optima multorum Religiosorum merito possit, nempe vt scintillæ, virtutes eius, magis dum extinguuntur, fulgent. Extrema ægitudine concussus religionis animus, clariores iecit virtutum radios: Patientiæ virilis, cum in graui molestoque morbo ne leuiter quidem commoueri, vel affici visus est; sed in summa æqualitate, nec duris se mollem, nec delitijs obsequentem præbuit. Medicus certe, & qui curabat eius valetudinem, propenso in eum animo crebrò interrogantes, num quid expeteret ad gustum, vel voluptatem: Hoc tantum respondit, quod mihi conducere videbitis. Eius animi candorem indicabat totus corporis habitus ad modestiam compositus: eiusque compositionis in hoc præsertim morbo assidua, vigilansque custodia. Cum optatū sibi migrationis tempus adesse cognosceret, alacer ad superiorem conuersus, quasi Missionis veniam petens: Abeundum nobis est, Pater, ait, atq; in his verbis Iesum Mariam deinde apellans, sanctissimè ac placidissimè moritur.

COL-

COLLEGIVM GANDIENSE.

IN Gandiensi agro eger tres & triginta, vndecim Sacerdotes, inter quos vntus liberalium artium curriculum septem scholasticis nostris demonstrabat. Duo item scholastici grammaticæ præceptores, alij Coadiutores. Geminato Philosophiæ Magistro aliquid hoc anno additum Academiae splendoris. Designatus etiam est, qui priuatim humanioribus litteris Marchionem vnum Ducis hæredem instituat. In varias Religiosorum familias septem emisit, duos in nostram admisit. Non erit ingratum filijs de B. P. etiam nunc cognoscere, quod superioris anni litteræ non dixerunt. Illustrissimus & excellentissim^o D. Patriarcha Antiochen^o & Archiepiscopus Valentinus, & D. Laurentius Galatinus Mongi^o Episcop^o Mineruiensis, Inquisitores à P. M. designati virtutum ac miraculorum Parentis nostri, venere in hoc opidum. Vbi examine ex sententia peracto, idem ipse Archiepiscopus voce atque exemplo Gandiensium animos in illius cultum & religionem fatis propensos, mirum est quantum inflammavit: nam in templo maximo orationem habuit elegantem illam & grauem de laudibus Societatis, eiusque fundatore Ignatio: in qua quidem sapientia cum pietate, pietas cum beneuolentia certauit. Verba profecta esse ex animo ostendit, cum ad B. P. aram nouendiale sacrificium peregit: eique in discessu pignus suæ pietatis, Christi Cruci affixi effigiem præclaram ex argento, in Cruce & basi argentea dono dedit. Ex hoc Religio-

nis fonte riuus emanauit in B. Ludouicum Gonzagam, dignam tali parente prolem: cuius etiam ara, quæ in nostro uisitur, frequentari & piorum uotis consecrari cœpta, nam pro seruato filio honesta foemina uotiuam ex eadem materia statuam donum obtulit. Rei librariæ & sacrae unius è nostris proluxa benignitate, magna accessio facta est.

COLLEGIVM BARCINONENSE.

Recensuit Barcino 7. supra tricenos, 16. Sacerdotes, horumq; binos Theologiae Scholasticæ Mgistros, scholasticos nouem, 12. Coadiutores,

Vir primarius Dertusæ Ecclesiastica dignitate præditus nostrorum animaduertit industriam atq; constantiam in proximis iuuantis, tenera præsertim ac rudi ætate Christianæ Religionis elementis informanda, ita captus est, ut statim de Societatis fundando Collegio cœperit cogitare: atq; ad hanc rem Societatem bonorum suorum hæredem instituit, quorum summa est quindecim millia nummum aureorum. Ausam misit etiam duo, qui in ea vrbe, vicinoq; agro Reuerendissimæ Episcopi Ausetani rogatu perpetuam instituerant missionem, his alijs, atque alijs succedentibus. Optimo enim & commemorabili pietate prædite Antistiti, benignissimoq; Societatis patrono mos gerendus fuit, quem non magis Antistitem, quam nostræ familiæ alumnum possis appellare, in cuius uita expressam nostri instituti imaginem liceat intueri. Barcino aliquando transiens, auidus religiosæ quietis, & humanas

manas aspernatus delicias, maluit nos, quã ad viros primarios à quibus inuitabatur, diuertet e; ibi interpellatus clamoribus vicinarum ædium, nostrorum consulens quieti, ducetos aureos dedit, vt emerentur. Helnensem Episcopatum pro Ausetano commutauit, patriam, cognatos, amicos, cum ijs loci salubritatem deseruit, nostris inuigilans commodis, vt nimirum Minoreffam, quæ in Ausetanis est, atq; in ea spelunca præclaris B.P.N. Nobilitatem Auspicij, magis ipse fundato Societatis domicilio illustraret. Iamque in eam curam ipse, alijque incumbunt; nam tamdiu expetitas ædes, Xenodochium olim, & B.P. hospitium, coemptas ære publico nobis ciuitas benignè donauit. Ad hæc vir Nobilis è clarissimo B. Ioannis Ordine equestri, trecentos quinquaginta aureos quotannis reddituros adiunxit, ita propediem speramus fore, vt ibi Societas sedem habeat, vbi nata est. Et verò Beatæ illius speluncæ tanta est Religio populorum, vt è dissitis etiam locis frequentes adsint peregrini, constante miraculorum fama exciti. Inter hoc placuit Duci Montis leonis totius Labetaniæ, hodie Gotholaniæ Proregi cum matre, atque vxore lectissimis foeminis, eam sua præsentia religiosè cohonestare. Venit etiam voti reus vir Nobilis Ecclesiæ primarius nudis pedibus, decem leucarum itinere confecto. E nostris vnus in ipso speluncæ aditu Religionem cultumque sensit, quod ferè omnibus vsu venire solet vt cœlestem hautiant animo lætiam, lachrymis præ gaudio sæpè obortis.

In nostra Scholæ viridario lectissimi visuntur flores,

res, ex quibus varios in Areolas suas variæ Religi-
 ones legerunt: nos tres in nostram; plures lecturi,
 cum se magis aperient. Duos sibi ex eadem Deus,
 Ioannem Paulum de Vinatione Gotholanum: verè
 floré, nam in medio Theologiæ cursu vigesimum
 septimum agebat annum, cum excisus est, dignus
 longiori ævo, in nostra Societate decimum. Hu-
 maniores litteras cum laude docuerat; nec tantum
 hac docendi peritia præditus erat, sed peritiæ con-
 cionandi, & gubernandi specimen præferbat. Ca-
 ptus Societatis desiderio, ad studia litterarum ani-
 mum appulit, in quib⁹ breui amore stimulante na-
 turam, eximios fecit progressus; nec ferè desiderij
 magnitudinem, votis se ex nostra formula obstrin-
 xit. Eminebat in eo facilitas & mâsuetudo, in mo-
 ribus candor, veritas in dictis: quibus artibus mira-
 bilem se alijs, amabilèq; præbebat, quem vnquam
 vel verbo læsit, vel lædentè libenter audiuit? quan-
 ta in verbis cautio? quanta in factis constantia, atq;
 dimissio, quanta in omnibus obedientia, & puritas?
 disquisitionis sui vnus, atque alterius vsum con-
 stâtissimè retinuit. Cum in extrema vitæ linea con-
 stitutus omni sensuum usu ad speciem careret, vi-
 sus est reuiuiscere, noua asq; vires sumere, vt corpus
 ad modestiam componeret, quod casu non nihil
 nudatum fuerat. Affirmauit Confessarius, non raro
 recurrendum ei fuisse ad vitam superiorem, quod
 recentes noxæ deessent: eundemque, quod paucis
 concessum est, primam gratiam nunquam amisisse:
 id sibi ex integra vitæ totius expiatione, quam exa-
 ctè, vt se ad mortem pararet, instituit, compertum
 exploratumque esse. Florem alterum legit Deus à
 nostro

nostro viridario, Franciscum Clariana Sacerdotem, clarum huius Collegij lumen, clarum gente, & naturæ dotibus; vita & moribus clariorem, quem cur ego nostrum non apellem, cum quinquaginta annos Societatem, non minus quam nos ipsi, adamarit, auxerit, illustrarit, vitæque actionibus expresserit? Annon magnum aliquod est, orandi contemplandique vsum nunquam intermisisse? quotidie in nostro templo statis horis spatio quadraginta annorum operatum fuisse? Ecclesiasticos honores & Sacerdotia repudiasse? Huc amulantur Sacerdotes duo, vnus genere, alter doctrina nobilissimus, pares pietate & contemptu rerum humanarum. Proregis autem studia atque officia nunquam desiderauimus, quò leuius fuit quoscunque inuidiæ impetus sustinere. Iam verò Illustrissimus Episcopus nullum erga Societatem officium hominis amantissimi prætermittit, quod crebris eleemosynis, quibus inopiam nostram subleuat, tum maxime in causa B. P. N. tractanda atque vrgenda diligentissimi, integerrimique Iudicis functus munere, apertè planèque monstrauit, ac pro eo R. P. C. litteras misit, quibus eum participem spiritualium Societatis bonorum faciebat: quam ille communicationem tantifecit, vt Episcopatu anteferre non dubitauerit. Templum eleganti est auctum sacrario: sacrarium pegmate eximij operis liberalitate Nobilissimæ femina inchoatum, ad eam rem centum quinquaginta aureis attributis.

COL.

COLLEGIUM BALEARICVM ET
Domus Probationis Tarraco-
nensis.

IN Balearium Insula duo de 40. degerunt, 15. Sa-
cerdotes, è quibus duo Praeceptores, alter Mo-
ralis Theologiae, & Philosophiae alter, ille vnum,
iste sex Scholasticos edocuit; reliqui domesticis of-
ficijs occupati. Magistratus cum fames totam In-
fulam miserè affligeret, nostri Concionatoris hor-
tatu diuinam operam implorandam curauit: vix di-
ctum ac factum, cum adfuit: septem enim naues
in portum ingressae, tantam frumenti copiam
inuexerunt, quanta satis fuit praesenti malo pro-
pulsando, proque beneficio in vrbanos paganosq;
pauperes, eiusdem suasu bona pars liberaliter di-
uisa: summa fuit centum quadraginta modiorum
millia. Mauri non pauci Christianis institutis à no-
stris eruditi, Christo se addixerunt. Iam pietas ci-
uium erga Parentem nostrum noua miraculorum
accessione quotidie augetur, verè vel hoc nomine,
fortunatam Insulam, quam sibi Ignatius caram esse
ostendit! an non etiam in filios haec pietas eximia?
cum Collegij aedificatio, durissimo licet anno,
quam angustiae rei familiaris tetardarat, multorum
liberalitate promotae est: ad eamque aurei sexcenti
supra mille donati: auctum etiam sacrum instru-
mentum diuite veste nobilis foeminae, a stimulatione
trecentorum aureorum: totidem & quinquaginta
ab alia lychno conficiendo ex argento, qui pen-
deat in sacello B. P. N. vestis etiam Sacerdotalis,
taber-

tabernaculique ornatus ex auro textili, cuiusdam donum fuit. Duarum verò quinquaginta aureorum vestigal ornando templo. Sacra tabula paratur Aræ maximæ operis pulcherrimi, atque im-
mensi. A varijs hoc anno aurei ducenti supra mil-
lenos liberaliter collati ad sustinendos sumptus, &
ad constructionem tabernaculi quingenti.

DOMVS PROBATIONIS TARRA-
conensis.

HAbuit hoc anno Tarraconense tirocinium
52. decem Sacerdotes, Nouitios 35. secun-
dæ, ac duos tertiæ Probationis, cæteros Co-
adiutores. Neque nobis defuit pietas multorum,
quorum liberalitas holofericos Sacerdotis amictus
tres cum antipendio donauit. Neque hoc tantum;
sed vt domicilij angustia sex ædificatis cubiculis,
laxarentur, affectum.

COLLEGIUM GERVN-
dense.

Gerunda tricenari versati sunt, 10. Sacerdotes,
ex his tres Præceptores, vnus scilicet Philo-
sophiæ, binique Grammaticæ vnâ cum Scho-
lastico inferioris Classis Magistro. In Humanitatis
& Latinæ Græcæque linguæ plantario 12. Schola-
stici fuere, cæteri in sua quique munia distributi.
Latinitatis Scholæ steriles sunt, nec diligenti Magi-
strorum labori fructus respondet: qui in tanta dis-
cipulorum paucitate, in tanta offensione, eximius
esse

esse non potest: quæ tantò molestior nobis hoc anno extitit, quantò tectior aggressio fuit, & quia aperta vi Gymnasium nostrum delere ac funditus euertere non potuerunt; occulta aggrediuntur, multa confingentes, ut bonum Magistrorum nomen obscurent, atque dedecore, infamiæque notis obruant, & ut steterit, diuinæ providentiæ tribuimus: & secundum hanc amoris & benevolentiam, optimi amantissimique Antistitis, cuius studia atque officia nunquam desiderauimus. Is litterarijs exercitationibus lumen, vitamque restituit: efficitque auctoritate sua, ut illas Canonici, Religiosique viri frequentarent, cohonestarentque, quod inter miserant rogante Magistratu, illis suam sortem dolentibus. Ex quo etiam fit, ut minus grati, vtilisque sint Gerundensibus reliqui nostrorum labores; neque propterea illi quidquam de conatu suo remittunt; quin novos sumunt animos, ut veteratoris artes artibus suis fallant: atque ut intelligant ciues, altas mentes, spretis humanis, alta sempiternaque spectare. Ergo certatim varijs Christianæ fidei dogmata imperitis explicare, diuini verbi semen in templis, in foro, custodia, Xenodochio spargere, reliquos consilio, prece, ope adiuuare, nec tñ infructuose. Agrotati cuidam bufo prodigiose magnitudinis obijcitur, qui circumlectum vel mouebatur, vel scintillantibus in eum luminibus miserū minaciter terrebat, quid faceret ad Deum confugit, preces ex imo pectore fundit: quo telo monstrum semel, iterumque fugat, iratum Deum sic timet, ut de placando sollicitè cogitet, quare flagitiosissimam vitam detestatur, deslet, apud nos

re-

rērexit, nouamque orditur. Adolefcens magna animi constantia fibi aditum in Societatem patefecerat; ingratus, cum dæmoni defectionem suadenti aures, manusque dediffet, tirocinium deserit, prætendens corruptum se, & penè coactum in religionem veniffe, pauperemque matrem deseruiffe, ergò dimittitur. Impudentiam non tulit Deus: vix enim pedem intulerat in maternas ædes, cum elatus est, nunquam rediturus.

Templi ædificatio, quæ proximo anno cœpta est, procedit: nam primarium sacellum hoc anno absolutum est. Deambulationibus additæ scalæ, ijs cancelli ferrei liberalitate Fundatoris, opus sanè eximium, quod aureis quadringentis minimum æstimatur.

COLLEGIVM BILBILITANVM ET Turiasonense & Vrgel- lense.

Bilbilim incoluere 16. nouē Sacerdotes; quatuor Latinitatis Professores, duo nimirum Sacerdotes, ac totidem Scholastici, Coadiutores quinque. Benignitatem B. P. N. Sacerdos noster expertus. Is lethali feбри correptus, eius lipsana sibi adferri postulat, adlata religiosè adorat, vouet certas preces: ab eo tempore melius habere cœpit, breui conualuit. Similiter alius in extrema vitæ linea positus, mirantibus medicis sanatus est. Scholæ cum vetere Sodalitio nihil de robore suo perdunt. Decem varijs Religiosorum Ordinibus, vnum nostro pepererunt: cæteri interim expectant. Institutum hoc

hoc anno opificum Sodalitium sub nomine Virginis Conceptæ, nec institutum solum, sed primario aggregatū. Auspicia fuere certissima, siue numerū spectes alumnorū: ij fuere centum & quinquaginta delecti, & in album relati: siue festi celebritatem à templi ornatu splendidissimo, à musicorum concentu, à flore nobilitati, ab Illustrissimi Antistitis præsentia & pietate, à quo noui Sodales magnifica pompa diuino pane fuere refectioni: deinde etiam laudati ac confirmati: siue denique ab eorundem ardore animi, quem mirantur, & prædicant vxores, cum sic mutatos viros vident. Multus siue castitatis, patientiæ, & religionis triumphos, persequi velim, Deus tenera germina firmet ac foueat. Tandem se ædificium nostrum ex parte erexit, ostenditque iam pulcherrimam faciem, opus in quo elegantia cum firmitate certat, & dignitas quædam inuidenda; infima pars atrio atque Gymnasio, media quindecim cubiculis, summa amano prospectui ambulationique tributa.

Solum Turiasonense 13, sustinuit, 6, Sacerdotes, tres Humaniorum litterarum Magistros, vnum quippe Sacerdotem, & Scholasticos duos, reliquos Adiutores.

Certat B. P. N. multitudine miraculorum cum Turiasonensium pietate, dicam vno verbo: eius patrocinio quinque à certo mortis discrimine fuisse ereptos: fœminam vnam Pleuritide, duas epilepsia liberatas. Filiã mater paralyticam in nostrum Collegium adduxerat: postulat reliquias B. P. sibi, filiæque adorandas afferri, respondetur domi non esse: subtristis illa, sed plena fide in preces ad eius aram

aram effusa, discedit. mirum dictu, eo ipso die filia sanata est.

In Vrgellenſi Collegio vndecim è noſtris conuixerunt, quinque Sacerdotes, vnus tantum Scholaſticus, qui externos Grammaticæ arte imbuebat, reliqui temporalibus exercitationibus deſtinati. Fundator Illuſtriſſimus nullum de nobis merendi finem facit, ſeptingétos ferè hoc anno nummos aureos donauit: quibus ædificatio Collegij bona ex parte perfecta eſt. Aucta etiam eſt res ſacra ferculo Sanctiſſimæ Euchariſtiæ ex argento inaurato, & Cruce ex ebena argento artiſicioſè incluſa, argenteiſq; iconibus inſignita, tabula item B. Andree eleganter picta, eiufdemque ſtatua ex eadem materia, vt minora alia ornamenta præteream.

COLLEGIVM ILLERDENSE.

TRedecim pauit Illerda, 7. Sacerdotes, è quibus vnus erat Præceptor Latinitatis, quam etiam duo noſtri Scholaſtici ſuis in exedris tradebant; Coadiutores 4. Scortator inſano cupidinis œſtro furens, malè Patrem fuſtibus accipere decernit, it, reditque ſæpè in Collegium multis noctibus, vt in eum, vel alium quemlibet Societatis fortè egredientem impetu ruat, moræ tandem impatiens, actusque intemperijs, in Collegij fores ſæquit deſpumaturq; iram ferox. Exprobrat, qui aderat amicus factum: caueat Dei vindictam; vana non fuit comminatio: etenim poſt paucos dies, is ipſe raptus in cuſtodiam, & capitis ſupplicium eſt (quod alterius omen fuerat) noſtris piè proſequentibus,

E

& pro

& pro iniurijs multa Christianæ pietatis officia rependentibus, ille pudore suffusus, luger superiorem vitam, & illatam nobis, inquam nobis in se sic benignis, iniuriam, etiam atque etiã accusat. Scholastici nostri pari cursu ad pietatem, doctrinamque feruntur, duo ex ijs ingressi in Societatem, ex Academia item alij duo. Crescit autem numerus eum existimatione Scholarum crebris exercitationibus, quibus nostri Magistri valde se probant civitatum etiam iudicio atque auctoritate Gymnasiorum, viri non minori pietate, quam sapientia præditi, nostræque Societatis amantissimi: is designatus Episcopus Perpinianensis, stipulari noluit, nisi nostro Sacerdote, cuius iudicio stare maluit, quamvis rorem tantam definire, suadente, merito cautus in præcipio.

RESIDENTIA OSCANA.

Oscaniam Residentiam terni Sacerdotes æterni etiam Coadiutores habitant. Oscæ pro nostrorum paucitate satis strenue laboratum est, cum potius illis occasio, quam ipsi occasioni defuerint: quare à consuetis Societatis officijs consuetum fructum retulere. Benignitas duarum sororum lectissimarum feminarum in nostros indies illustrior extitit: nam annuæ elemosynæ ducentorum quinquaginta aureorum adiecerunt hoc anno calicem argenteum inauratum, pondere atque opere egregium, custodiam Sanctissimæ Eucharistiæ ex eadem materia, & ornatum aræ duplicem ex veste damascena, præter minoralia,

RE-

RESIDENTIA PERPINIANENSIS.

Perpiniani recessiti sunt ii. sex Sacerdotes, quinque Coadiutores. Virara Societatis munera adeo hic non prætermiffa, vt fructu certare possit Perpinianensis Residentia cum cæteris Collegijs. Duo nomen Societati dedere: concionibus habitis, per Quadragesimam acriter pudicitia propugnata est: non modo mulierculis à turpitudine retractis; sed lupanari etiam, quod Magistratus erigere constituerat, ad eumque finem eleemosynas cogebantur, expugnato. Nostri nascenti malo sedulo occurrunt, cõsules adeunt, damna, quæ inde in Rempublicam profectura sint, diligenter exponunt: nempe certam iuventutis perniciem, crebras seditiones, rixas, cædes, a milite præsertim præfidiario: negantque talia prostibula hodie frænum esse libidinis. At relegatis in vnum locum his animorum pestibus, reliqua Reip. membra intacta, & incorrupta manet. Absit; contra est, quo magis copulantur liberius, latiusque quasi sumptis viribus, propagantur. Nam seminarium omnis impuritatis est. Videat pallsim Respub. toto orbe diffusas, in quibus hi Veneris fornices: & dicent: Hæc illi, atque alia inventos effundunt. Nam Consulum aures Theologi occupant, in quibus Religiosi aliqui non minimi nominis, a sferetes tales domos extruere, tantum non esse piaculum, sed opus Religiosum, pius Deoq; gratum, atq; adeo Reipub. salutare, & omnino perficiendum. Nostri non despõdent animũ, sed Dei causam ei præconi defendendam committunt. Fecit ille tam disertè, tam aptè, tam arden-

ter, rei illi^o partim incommoda, partim violati Nominis licentiam detestatus, vt facile fuerit populum a noxio prapolleroq; conatu deterrefere. Nec finis fuit, tantum refert primos impetus cohibere: nam Religioſi illi qui doctiores videbantur, minus Religio e. minus pro ſtatu ratione decore, aduerſus noſtrum Concionatorem contendunt; non modo opus pium, ſanctum, Deoque gratum, ſed litteris ſacris, Conciliorum Patrumque decretis conſonum, idq; obuiſis quibuſcunq; priuatim & publice inculcant. Ad cumulum rem diſceptandam proponunt: ad diſceptationem de more conuocantes doctos, & primarios quoſq; viros, e ſuggeſtu vnus populum ad ſpectandum inuitat: & per occasionem in Societatem amarulenta multa iacit. Aderat ſacre Inquiſitionis Comiſſarius, is offenſus hominis dicacitate, & quaſtionis nouitate: ſimulq; veritus ne inde imperitæ multitudini daretur aliqua errandi occaſio, cum non leui mutua charitatis iactura, grauiffimè publicam, ſiue priuatam ſuper ea re diſputationem interdicit, deq; re tota pro ratione muneris, ſacros fidei quaſitores admonet: aduerſarijs ſiſtrentibus ſibiq; fieri iniuriam querentibus. Ergo Barcinonem aduolant cauſa patrociniũ ſuſcepturi. Quis ſucceſſus tantum conſtat, ædificandi conſilium magno ciuſum bono & gaudio diſturbatum eſſe, rem etiam probantibus nobiſq; gratulantibus illis ipſis, qui prius aduerſarijs adhæſerant.

Quamuis multi calumniandi finem nõ faciunt, arrepta prohibito occaſione, bono Societatis nominis auaritiæ maculas aſpergentes; plures tamen ſunt
qui

qui nos tuentur & diligunt. Inter hos Sodales nostri iure censentur, de quorum incitato studio ad pietatē multa dicere possem; sed in diuite amplaq; materia, poti⁹ videndum quæ omittere, quàm quæ dicere debeas. Vt tamen quæ sint de Sodalitio prudentium iudicia, quæue ex eo vtilitates capiantur, vno quasi aspectu appareat, vnum vel alterum perstringam. Carolus Coloma summus in his Regni finibus præsidiorum liminitaneorumq; militum Præfectus, cuidam multa in congregationem, cui ipse Præfecturam gerit, & nostrā Societatem mendaciter effutienti, ita respondit, vt veritas de mendacio triūpharet. Cum verò pergeret calumniator nomen Sodalitij exprobare, quasi minus decorē in tantum virum caderet, si Rex inquit essem, Clarissime Carole, decem millium aureorum annuæ pensionis cum insigni aliquo ac specioso honore tibi donarem hac lege, vt Sodalitium desereres. At ego, mi homo, etiam viginti spernerem cum hoc onere, prolixoque addito sui Sodalitij & nostræ Societatis præconio, quam vnice amat, tuetur, & fouet, lingualem illum ab se dimisit. Felices duorum Sodalium exitus satis reliquorum vitam commendarunt. Vnus humilis fuit opifex facie cum viris perfectis comparandus, Religiosus in Deum, cuius mysteria meditabatur quotidie, quolibet octauo percipiebat, aliquot horis contemplationi tributis: pius in alios: durissimus in seipsum, datum sitienti Christi calicē degustauit, in extremo morbo acerbissimos cruciatus, quàm æquissimo tulit animo. Alter Helenensis Canonicus, reconditæ & admirandæ sanctitatis vir: cui Deus in corde, in ore, in

70 PROVINCIA

omni opere, humana sub pedibus. Apparuit, cum
feria quinta sanctioris hebdomada nudis pedibus
templum religiose lustravit. Quid ille in morte e-
gerit, ex eius vita aestimare quisque poterit, nobis
aureos nummos centi legavit: cōgregationi quin-
quaginta, ac præterea tabulam egregie depictam
eiusdem valoris. Alij aureos ducentos, vt minutiora
sileam: laxatum etiam fuit templum ex-
structione maioris sa-
celli.

LITTE-
COLLEGIUM LIMANVM